

Gmina Tyczyn

Nr 24 (444)
30.11. - 13.12.2008

Cena 1,00 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Biała Borek Stary Budziwój Hermanowa Kielnarowa Matysówka Tyczyn

Ołtarz w Kaplicy pw. Świętej Trójcy w kościele parafialnym w Tyczynie

Rys historyczny

Kaplica północna została dobudowana do kościoła w XVIII stuleciu. Z tego samego czasu pochodzi stiukowy ołtarz we wnętrzu, który zachował się w swej pierwotnej formie do czasów współczesnych. Podobnie jak ołtarz główny i kaplica południowa dekorowany jest stiukowymi rzeźbami pochodzącymi z lat 1743-45, wzorowanymi na rzymskich ołtarzach projektowanych przez architekta i malarza Andrea Pozza. Dekoracja malarska ścian i sklepienia kaplicy, którą możemy obecnie podziwiać pochodzi z roku 1910 i została wykonana najprawdopodobniej przez znanego malarza i dekoratora wnętrz, absolwenta Wyższej Szkoły Sztuk Zdobniczych we Lwowie J. Krupskiego.

Tynki wewnętrzne ścian i sklepień w większości pochodzą z XVIII w. Oprócz dolnych partii ścian, gdzie nastąpił ich całkowity rozpad związany z wilgocią, noszą na sobie pierwszą barokową dekorację malarską ukrytą pod dwoma warstwami przemalowań.

Dekoracja malarska autorstwa J. Krupskiego została wykonana bezpośrednio na pierwotnej barokowej polichromii, której odsłonięte fragmenty można oglądać w nawie południowej kościoła. Secesyjna kompozycja malarska zachowuje geometryczny podział poprzedniej, barokowej dekoracji i wzbogaca ją o rozbudowane motywy ornamentalne, roślinne i figuralne. Ogólny zarys ornamentów secesyjnych stylizowany jest na zdobnictwie barokowym.

Dotychczasowe konserwacje

Od 1910 r. przeprowadzono kilka częściowych i jedną kompleksową renowację wnętrza kaplicy. Ostatnia renowacja pochodzi z lat 80 XX w. Sądząc ze znalezionych przez nas śladów, restauratorzy napotykali na szereg trudności, na pewno mieli do czynienia z silnymi zabrudzeniami kopciem, które tak głęboko wniknęły w powierzchnię powłok malarskich, że usunięcie ich było niemożliwe. Wiele ornamentów zostało prawie całkowicie startych podczas prób oczyszczania ścian. Uzupełniono je mniej lub bardziej umiejętnie, na wzór oryginału. Płaszczyzny ścian pokryto innymi kolorami. Wiele ornamentów zostało przemalowanych po formie, częściowo

Kościół parafialny w Tyczynie

Konserwacja Kaplicy pw. Świętej Trójcy

Fragmenty ołtarza po renowacji

uproszczono motywy kwiatowe. W związku z panującym w owych czasach kryzysem i trudnościami w zdobyciu odpowiedniej jakości materiałów, wewnątrz zdominowały brązy, beże i umbry najłatwiej dostępne ziemne pigmenty sypkie do sporządzania farb.

Przemalowania wykonane zostały farbami o słabym spoiwie klejowym, które bardzo szybko uległo całkowitemu niemal rozkładowi. W rezultacie farby zaczęły zmieniać się w pył, zupełnie niezwiązany z podłożem, zatrzymujący na sobie dużą ilość zanieczyszczeń. Farby były w tak słabej kon-

dycji, że nawet podmuch powietrza z okna był w stanie strącić je ze ścian. Przykładem jest tu fragment barokowego ornamentu, który odsłonił się na ścianie tęczowej ponad gzymsem, po prawej stronie w nawie głównej.

W związku z tym, po upływie zaledwie niecałych 30 lat, stan zachowania ostatniego przemalowania, w tym również ścian kaplicy północnej wymagał przeprowadzenia gruntownych prac konserwatorskich.

Konserwacja ołtarza

Decydującym czynnikiem niszczącym wystrój wnętrza kaplicy św. Trójcy była wilgoć, pochodząca zarówno z fundamentów jak i nieszczelnego poszycia dachu. Szczególnie od strony północnej wilgoć była stale obecna w ścianach, powodując wysolenia i rozpad tynków nawet do wysokości 2,5 m ponad posadzką.

ciąg dalszy na stronie 19

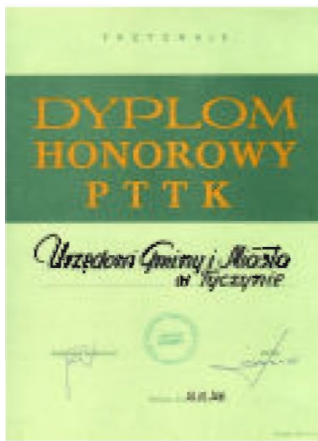

Dyplom dla Urzędu Miejskiego

15 listopada br. w Regionalnym Centrum Szkolenia Administracji w Rzeszowie odbyły się uroczyste obchody z okazji 60-lecia powstania oddziału PTTK w Rzeszowie.

Zaproszeni z tej okazji goście, mieli okazję wysłuchać referatów: „Historia 60-lecia Oddziału”, oraz „Rzeszów dawniej i dziś” a także obejrzeć wystawę jubileuszową i przygotowaną przez organizatorów akademię.

W trakcie uroczystości wręczone zostały odznaczenia oraz pamiątkowe dyplomy. Jeden z nich otrzymał burmistrz Kazimierz Szczepański dla Urzędu Miejskiego w Tyczynie, „jako wyraz szczególnej uznania za pomoc i współdziałanie”.

Pomoc i współdziałanie dotyczy rajdów pieszych uczniów szkół podstawowych z gminy Tyczyn. Mają one już swoją długą tradycję. Sięga ona 1994 r., kiedy odbył się pierwszy rajd zakończony w Borku Starym. Ich celem, oprócz popularyzacji walorów turystycznych gminy, jest propagowanie aktywnych form wypoczynku i spędzania czasu wolnego, a także integracja mieszkańców.

Od początku rajdy cieszyły się ogromną popularnością wśród młodzieży. Ich organizacją, we współpracy z kołem nr 32 PTTK Oddział w Rzeszowie,

Ciąg dalszy na stronie 6

**Dyżur Przewodniczącego
Rady Miejskiej
Edmunda Kalandyka**

odbywa się w każdy
pierwszy wtorek miesiąca
w godz. 9.00-11.00, pok. 36.

Najbliższy dyżur 2 grudnia 2008 r.

AKTUALNOŚCI

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
w Tyczynie

zaprasza na wernisaż malarstwa
Barbary Zinsterstein

3 grudnia 2008 r. o godz. 18.00 (sala
widowiskowa M-GOK)

Barbara Zinsterstein jest absolwentką Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Rzeszowie. Ukończyła studia na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, w Instytucie Wychowania Artystycznego w pracowni Grzegorza Dobiesława Mazurka. Studia Podyplomowe na Akademii Pedagogicznej w Krakowie.

Zajmuje się malarstwem, grafiką i rysunkiem. Wystawy indywidualne i zbiorowe m.in. w Lublinie, Rzeszowie, Przemyślu, Ueckermünde - Niemcy, Hajnówce, Czudcu, Hrubieszowie, Tarnowie. Brała udział w międzynarodowych i ogólnopolskich plenerach malarskich. Należy do Związku Polskich Artystów Plastyków.

W poprzedniej kadencji pracowała w Komisji Rewizyjnej w ZPAP Okręgu Rzeszowskiego, obecnie jest sekretarzem w Zarządzie ZPAP Okręgu Rzeszowskiego. Była Komisarzem oraz współorganizatorem Międzynarodowych i Ogólnopolskich Plenerów Malarskich.

Prace Barbary Zinsterstein znajdują się w prywatnych zbiorach w kraju i za granicą (Wielka Brytania, Australia, Stany Zjednoczone).

Wybrane nagrody, wyróżnienia i odznaczenia w dziedzinie malarstwa i pracy pedagogicznej:

* **III Nagroda** za obraz w II Biennale Pedagogów Sztuki-Plastyki

* **wyróżnienie** za obraz w Hrubieszowskiej Jesieni Plastycznej

* **Brazowy Krzyż Zasługi**

* **Medal Komisji Edukacji Narodowej**

Rada uchwaliła...

14 listopada br. odbyła się sesja Rady Miejskiej. Radni podjęli uchwały w sprawach:

> **zmiany budżetu Gminy na 2008 r.**

> **zaciągnięcia zobowiązań na 2009 r. na realizację:**

a) budowy wodociągu Tyczyn, ul. Mokra Strona - 72.000 zł. Rozstrzygnięto przetarg nieograniczony na wykonanie zadania pn. „Budowa wodociągu Tyczyn, ul. Mokra Strona”. Całkowity koszt wynosi 287.000,00 zł i wzrósł o 72.000 zł w stosunku do zakładanego planu. Realizacja całego zadania pozwoli wykonać wodociąg o łącznej długości 3071 mb i podłączyć 30 budynków;

b) opracowania projektów przebudowy dróg - 90.000 zł. Zaciągnięcie zobowiązania pozwoli na ogłoszenie przetargu w 2008 r. na opracowanie projektów przebudowy następujących dróg: Budziwój - ul. Studzianki i ul. Jarzębinowa, Hermanowa Łazy, Kielnarowa Obszary - Matysówka Łany oraz Zawodzie boczna, Tyczyn - ul. Leśna i ul. Łany. Wcześniejsze opracowanie projektów pozwoli na szybszą realizację zadań inwestycyjnych i remontowych dróg w 2009 r.;

c) rozbudowy budynku socjalnego na stacji w Tyczynie - 420.000 zł;

d) docieplenia budynku Szkoły Podstawowej w Kielnarowej - 230.000 zł. Jest to ostatnia szkoła w gminie, która dotąd nie była ocieplona;

> **obniżenia średniej ceny skupu żyta** dla celów podatku rolnego. Decyzją Rady, średnia cena skupu żyta została obniżona z kwoty 55,80 zł za 1q do kwoty 40 zł za 1q. Spowoduje to, że podatek rolny w 2009 r. wyniesie: 100 zł z 1ha przeliczeniowego (gospodarstwa rolne - podatek z 2,5q; stawka maksymalna - 139,50 zł) oraz 200 zł z 1ha fizycznego (grunty poniżej 1ha - podatek 5q; stawka maksymalna - 279 zł);

> **określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.** W gminie Tyczyn stawki podatku od nieruchomości nie ulegały zmianie od 2005 r. Na rok 2009 wzrost stawek wyniósł 4,2%, czyli o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Stawki podatku wynoszą 1) od gruntów:

a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób

Ciąg dalszy na stronie 6

Niezapomniane chwile z Barbarą Wachowicz

6 listopada br. będzie pamiętnym dniem w historii szkoły. Nasze progi odwiedziła Pani **Barbara Wachowicz**. Była to niespodziewana „robocza” wizyta, w związku z przygotowaniami do uroczystego widowiska słowno-muzycznego „Ojczyźnie milej służ”, w której nasze zuchy z 21 GZ „Ekołudki” wraz z młodzieżą z II LO w Rzeszowie im. płk. Leopolda Lisa-Kuli, brały udział 8 listopada br. w Filharmonii Rzeszowskiej. Imprezę zorganizowała Komenda Chorągwi Podkarpackiej ZHP im. Olgi i Andrzeja Małkowskich, pod honorowym patronatem **Marszałka Województwa - Zygmunta Cholewińskiego, Wojewody Podkarpackiego - Mirosława Karapyty, Prezydenta Miasta Rzeszowa - Tadeusza Ferency oraz Ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej - Biskupa Kazimierza Górnego.**

Scenariuszem, narracją i reżyserią spektaklu zajęła się osobiście Pani Barbara. Uroczystość związana była z obchodami Roku Olgi i Andrzeja Małkowskich - twórców ZHP, 120 rocznicą ich urodzin oraz 90-leciem Odzyskania Niepodległości przez Polskę.

Zuchy w filharmonii

Wszyscy jesteśmy pod ogromnym wrażeniem Pani Barbary, jej niezwyklej osobowości, talentu krasomówczego i szerokiej wiedzy. W dodatku Basia z Podlasia (tak ona sama często podpisuje się w dedykacjach) ma niepospolitą pamięć, cytuje całe fragmenty tekstów, listów, wierszy. Nie zapomina o nikim, każdy jest dla niej na równi ważny, nawet małe zuchy, które otrzymały od niej szczególne podziękowanie i pamiątkowe książeczki z osobistą dedykacją dla każdego.

Zuchy przy portrecie Olgi i Andrzeja Małkowskich

Pani Barbara Wachowicz podpisuje książkę dla szkoły

Było to dla nas niesamowite przeżycie. Mamy nadzieję na dalsze kontakty z Panią Barbarą, gdyż „zaszczepiła” nam pomysł przyjęcia przez naszą szkołę imienia Aleksandra Kamińskiego „Kamyka” - pedagoga i wychowawcy młodzieży, pierwszego zuchmistrza, „ojca” ruchu zuchowego w Polsce, autora „Kamieni na szaniec” oraz „Zośka i Parasol”.

Barbara Wachowicz - autorka wielu książek, wystaw, spektakli, programów telewizyjnych i radiowych poświęconych Wielkim Polakom, takim jak: Henryk Sienkiewicz, Stefan Żeromski, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Cyprjan Kamil Norwid, Fryderyk Chopin, Tadeusz Kościuszko. Jej pięcioletni cykl „Wierna Rzeka Harcerstwa” jest nam szczególnie bliski, gdyż opowiada o losach młodych bohaterów Szarych Szeregów i Powstania Warszawskiego: Janka Bytnara - „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego - „Zośki”, Aleksego Dawidowskiego - „Alka”, poety pokolenia „Kolumbów” - Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i innych oraz o twórcach harcerstwa polskiego - Oldze i Andrzeju Małkowskich, a także o dh. Aleksandrze Kamińskim - „Kamyku”.

Książki Pani Barbary Wachowicz

Za swoją wielopłaszczyznową działalność została obdarzona tytułami „Pisarki losu polskiego” i „Ministra Patriotyzmu”, odznaczona Złotym Krzyżem za Zasługi dla ZHP (1990), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1995), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski - Polonia Restituta (1997), Orderem „Polonia Mater Nostra Est” - „Polska Naszą Matką” (2001) - za *wyjątkowy dar przekazywania młodzieży skarbów narodowego dziedzictwa*, Orderem Uśmiechu (1995), Meda-

Rada uchwaliła...

Ciąg dalszy ze strony 3

zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - 0,66 zł od 1m² powierzchni;
b) pod jeziorami zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych - 3,56 zł od 1ha powierzchni;

c) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - 0,19 zł od 1ha powierzchni,

2) od budynków lub ich części:

a) mieszkalnych - 0,38 zł od 1m² powierzchni użytkowej;

b) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - 15,70 zł od 1m² powierzchni użytkowej;

c) zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - 8,46 zł od 1m² powierzchni użytkowej;

d) zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych - 3,60 zł od 1m² powierzchni użytkowej;

e) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - 4,20 zł od 1m² powierzchni użytkowej;

f) od budowli - 2% ich wartości.

> **określenia sposobu poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego oraz wyznaczenia inkasentów i ustalenia wynagrodzenia za inkaso.** Uchwała związana jest z odejściem Białej do Rzeszowa; a inkasentami w pozostałych miejscowościach są: Borek Stary - Henryka Wojturska, Budziwów - Tadeusz Ożyło, Hermanowa - Marta Leniart, Kielnarowa - Janusz Płodzień, Matysówka - Krzysztof Złamaniec. Podatki z terenu miasta Tyczyna płacone będą tak jak dotychczas - w kasie Urzędu Miejskiego w Tyczynie. Wynagrodzenie za inkaso wynosi 7% od zainkasowanej kwoty.

> **wprowadzenia zwolnień w podatku od nieruchomości.** Z podatku od nieruchomości zwalnia się:

1) grunty oznaczone w ewidencji gruntów i budynków symbolem dr (drogi),

2) budynki i grunty stanowiące własność (współwłasność) gminy Tyczyn, o ile nie pozostają w posiadaniu osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek nie posiadających osobowości prawnej,

3) budowle, budynki, lub ich części i grunty:

a) stanowiące własność lub będące w posiadaniu lub trwałym zarządzie instytucji kultury oraz gminnych jednostek budżetowych, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej,

b) zajęte na działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej,

c) zajęte na działalność w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków,
d) zajęte na działalność w zakresie uzdatniania i dostarczania wody.

> **określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych.** W związku ze zmianą nazwy organu podatkowego z „Burmistrz Gminy Tyczyn” na „Burmistrz Tyczyna”, konieczna jest zmiana w dwunastu wzorach deklaracji i informacji na podatek od nieruchomości, rolny i leśny.

> **podatku od środków transportowych.** Na 2009 r. zmianie uległy stawki podatku na: samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony do 12 ton, ciągniki siodłowe i balastowe, które łącznie z naczepą posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 3,5 tony do 12 ton, przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 3,5 tony do 12 ton, autobusy (zmiana wynika z konieczności dostosowania zakresów wagowych dopuszczalnej masy całkowitej określonych w Uchwale do zakresów wagowych określonych w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych), natomiast bez zmian pozostały stawki podatków na: samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 12 ton, ciągniki siodłowe i balastowe, które łącznie z naczepą posiadają dopuszczalną masę całkowitą powyżej 12 ton oraz przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą powyżej 12 ton,

> **wprowadzenia zwolnień w podatku od środków transportowych.** Zwolnienia dotyczą autobusów szkolnych służących wyłącznie do przewozu dzieci, będących własnością Gminy Tyczyn.

> **skargi na działalność Burmistrza Tyczyna.** Radni za nieuzasadnioną uznali skargę na Burmistrza Tyczyna, złożoną dnia 14 sierpnia 2008 r. przez Panią Izabelę P. zam. Biała w imieniu grupy mieszkańców Białej, dotyczącą zarzutów o beczynność wobec złego stanu drogi

gminnej nr 822/2 i niuregulowania jej stanu prawnego.

> **zatwierdzenia taryf na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków,** przedstawionych przez PGK „Eko-Strug” Sp. z o.o. w Tyczynie, obowiązujących na terenie Gminy Tyczyn na rok 2009. W roku 2009 wzrost cen zarówno wody jak i ścieków dla mieszkańców gminy Tyczyn w stosunku do roku ubiegłego wynosi 0,20 zł od 1 m³. Stawki za wodę i ścieki na 2009 r. wynoszą:

1) Wysokość cen i stawek opłat za dostarczoną wodę

Cena netto z VAT 7%

Cena za 1 m ³ dostarczonej wody	2,83 zł	3,02 zł
Stawka opłaty abonamentowej odbiorcę/miesiąc	2,33 zł	2,49 zł

2) Wysokość cen i stawek opłat za odprowadzanie ścieków

Cena netto z VAT 7%

Cena za 1 m ³ odprowadzonych ścieków	4,82 zł	5,15 zł
Stawka opłaty abonamentowej odbiorcę/miesiąc	3,33 zł	3,56 zł

> **stawki dotacji przedmiotowej do 1 m³ ścieków.** Stawka dotacji do 1 m³ ścieków dostarczanych przez użytkowników sieci kanalizacyjnej z terenu gminy Tyczyn na 2009 r. ustalona została na poziomie roku 2008 i będzie wynosić 1,49 zł (w tym 7% VAT). (bs)

Dyplom dla Urzędu Miejskiego

Ciąg dalszy ze stron 3

zajmują się dyrekcje i komitety rodzicielskie z poszczególnych szkół. W ciągu roku szkolnego odbywają się dwa rajdy turystyczne: wiosenny i jesienny.

Opiekunem rajdów z ramienia PTTK jest **p. Stefan Płonka** z Rzeszowa, rodem z Matysówki, niegdyś dyrektor administracyjny Gminnego Zespołu Obsługi Szkół w Tyczynie.

Ostatni Jubileuszowy XXV Rajd Pieszy Szkół Podstawowych Gminy Tyczyn odbył się 14 czerwca br. Gospodarzem rajdu była Szkoła Podstawowa w Matysówce.

Z okazji Jubileuszowego Rajdu uhonorowano najbardziej wytrwałych, niezawodnych opiekunów grup, którzy wielokrotnie przemierzali trasę rajdu z uczniami. (ks)

Od wydawcy...

Któregoś dnia, chyba na wiosnę tego roku, Autor odwiedził mnie, przywożąc maszynopis „Miniatur”, i nieśmiało, jak to u Autora, zapytał, czy ja bym tego nie wydał. Byłem nieco zaskoczony, gdyż moje wydawnictwo wydaje głównie albumy krajoznawcze, ale powiedziałem: najpierw muszę przeczytać.

I kiedy przeczytałem, wiedziałem jedno: to nie może leżeć w szufladzie, muszę to wydać. Poprosiłem, raczej rutynowo, o recenzję p. dr Magdalenę Rabizo-Birek, która napisała entuzjastyczny tekst i jeszcze dodała: „Panie Józefie, ale Pan mnie urządził. Po tej lekturze nie mogłam zasnąć...”.

Decyzja o druku zapadła. Teraz należało poszukać sponsora, bo na debiucie autora nieznanego powszechnie w całym kraju i bez kosztownej promocji, nie ma mowy choćby o zwrocie kosztów. Na szczęście są jeszcze ludzie biznesu, którzy wspierają kulturę i takim człowiekiem jest bez wątpienia prezes Elektromonta-

żu Rzeszów, Pan inż. Marian Burda. Pragnę, Panie Prezesie serdecznie podziękować za to wsparcie, bo ono przyczyniło się do tego, że ta książka jest.

Kilka słów o książce. Świetnej książce o ludzkim losie. To jest - jak pisze recenzentka - książka o biednych, skrzywdzonych i poniżonych ludziach. Ale to jest książka także o nas, o czytelnikach. O naszej obojętności, albo choćby tylko stopieniu wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka. Trzeba dopiero takiej książki byśmy uświadomili sobie, że jesteśmy pokryci skorupą niewrażliwości i byśmy odnaleźli w sobie pokłady wzruszenia i współczucia dla innych.

Ja myślę, że Bałda jest jednym z tych, o których pisał Miłosz... „Poeta pamięta. Możesz go zabić, narodzi się nowy. Spisane będą czyny i rozmowy”.

Gratuluje Autorowi udanego i dojrzałego debiutu. Cieszę się, że mogłem tę książkę wydać, a Panu Prezesowi nisko się kłaniam za udzieloną pomoc.

Wydawca Józef Ambrozowicz

Miniatury bez moralu

PROSZEK

Fabryka była bogata. Każdego przyjmowano w niej do pracy, każdemu oferowano niezłe pieniądze. To fakt, że znaczną część zarobków stanowił dodatek zwany „szkodliwym”, ale kto by się przed tym wzdrygał - forsa to forsa, każdy grosz jest dobry.

Podział był tam jasny i wyraźny: „pracę” mieli ludzie kształceni - dyrektorzy, kierownicy, inżynierowie - plebs natomiast, zwożony zakładowymi autobusami z okolicznych wsi, cieszył się z „roboty”. Praca i robota; niby synonimy, ale w tej fabryce sens jednego i drugiego słowa rozróżniano dokładnie.

On miał w zakładzie robotę. Przyjeżdżał co rano, zakładał ferszalunek i robił to, co kazał brygadzista. Nie zastanawiał się, po co; nie jego sprawa. Jego sprawą było zarabiać - a po fajrancie wracać do domu, jeść szybki obiad i iść w pole. Potem chwilę popatrzeć w telewizor, złapać trochę snu; dobra jest, da się wytrzymać.

W takim rytmie doczekałby pewnie emerytury, gdyby koledzy nie zdradzili sekretu: co zrobić, żeby dostać rentę. Trzeba wziąć żółty proszek, o który w zakładzie nietrudno, natrzeć sobie nos od środka, powtórzyć to parę razy i czekać; choroba przyjdzie sama niosąc to, o co chodzi - odszkodowanie i rentę. A los rencisty dobry: forsa leci miesiąc w miesiąc, cały dzień wolny. Można spokojnie oporządzać gospodarke, można dorobić po cichu, jak się coś trafi.

Zrobił, jak uczyli, wyszło, jak obiecywali: dostał odszkodowanie, dostał rentę. Nie przewidział tylko jednego - że ten proszek to prawdziwa gangrena. I że to, co miesiąc w miesiąc będzie mu przynosił listonosz, nie wystarczy na lekarstwa, dojazd do kliniki, honoraria i kopertówki; na wszystko, co trzeba kupić, jeśli chce się żyć.

A on chce żyć. Przecież po to smarował sobie nos tym świństwem: żeby żyć. Lepiej żyć.

Waldemar Bałda

Książki o gminie

W Urzędzie Miejskim pok. 21 i 25 (I piętro), można nabyć książki i mapy o Tyczynie. Są to:

- > **Album ZIEMIA TYCZYŃSKA z bliska i z daleka** (2008), koncepcja Kazimierz Szczepański, cena 35 zł.
- > **Ziemia tyczyńska w starej fotografii** (2008), koncepcja Alicja Kustra i Kazimierz Szczepański, cena 25 zł.
- > **Kartki z dziejów Tyczyna i okolic**, pr. zbiorowa, cena 15 zł.
- > **Wokół tyczyńskiego wzgórza**. Legendy znad Strugu i Hermanówki, autor Zbigniew Trzeźniowski (2007), cena 20 zł.
- > **Tyczyn - edukacja regionalna. Program wycieczek po Tyczynie i okolicy dla klas IV-VI** (2006), autorka Anna Kowalczyk, cena 15 zł.
- > **Tyczyn i okolice** (2003), aut. Barbary Samolewicz, cena 10 zł.
- > **Album Ziemia Tyczyńska, 2006**, tekst Dominika Leszczyńska, zdjęcia Bartosz Frydrych i archiwum UGiM, opracowanie graficzne Sylwia Tulik, cena 30 zł.
- > **Szkola w Budziwoju w latach 1847-1973** (2005), autorki: Teresa Borowiec i Regina Kawa; cena 15 zł.
- > **Kościół w Budziwoju** (2006), autorki: Teresa Borowiec, Regina Kawa; cena 15 zł.
- > **Historia budziwojskich chłopów** (2005), aut. Wioletta Pruchnik; cena 15 zł.
- > **Władysław Samek. Chłop - inteligent z Borku Starego** (2004), opracowanie redakcyjne Wanda Daszykowska-Ruszel, cena 15 zł.
- > **Samorząd lokalny- istota, efekty i doświadczenia** (2005), cena 10 zł.
- > **Mapy: województwo podkarpackie oraz okolice Rzeszowa**, cena 5 zł.

Przypominamy, że „Miniatury bez moralu” były publikowane na łamach „Głosu Tyczyna” w latach (1995-2003).

Książka jest do nabycia w Urzędzie Miejskim w Tyczynie pok. 25 (I piętro) - cena 15 zł.

Uchwała Nr XVI/88/2008
Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 18 stycznia 2008 r.

w sprawie wyrażenia opinii dot. zmiany granic Gminy Tyczyn.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 oraz art.4b ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz.1591 z późn. zm.)

Rada Miejska w Tyczynie postanawia:

§ 1.

1. Przeprowadzono konsultacje z mieszkańcami Gminy Tyczyn, w których wzięło udział 54% osób uprawnionych, z tego: 59,8% opowiedziało się za pozostaniem Białej i Budziwoja w Gminie Tyczyn, 31,1% za przyłączeniem Białej i Budziwoja do Rzeszowa, 8,6% nie miało zdania, 0,5% oddano ankiet nieważnych.

2. Biorąc pod uwagę wolę mieszkańców Gminy Tyczyn Rada Miejska **negatywnie opiniuje propozycję zmiany granic Gminy polegającą na przyłączeniu do Rzeszowa sołectw Biała i Budziwój.**

§ 2.

Uzasadnienie stanowiska Rady Miejskiej stanowi załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Edmund Kalandyk

Uzasadnienie stanowiska Rady Miejskiej w Tyczynie

Rada Miejska w Tyczynie stwierdza, że zmiana granic Miasta Rzeszowa zaproponowana przez Prezydenta Miasta jest bezzasadna i zagraża podstawowym interesom Gminy Tyczyn.

Przedmiotem zainteresowania Rzeszowa są dwa sołectwa o charakterze rolniczym położone w Gminie Tyczyn tj. Biała i Budziwój.

Dla Gminy Tyczyn oznacza to:

a) utratę 29% terytorium - 2356,25 ha, 31% dochodów - 9.062.000 zł, 36% ludności - 5 864 osoby,

b) utratę najbardziej doinwestowanych sołectw w Gminie Tyczyn wraz z całą infrastrukturą komunalną, obciążoną do 2011 r. spłatą kredytów na budowę kanalizacji sanitarnej i dróg (prawo pozwala na bezpłatne przejęcie majątku także bez ciążących na nim obciążeń kredytowych),

c) przejęcie przez Miasto Rzeszów ujęcia wody wraz ze stacją uzdatniania w Budziwoju zaopatrującego w wodę Gminę Tyczyn, a zbędnego dla Miasta Rzeszowa (ujęcia wody w Tyczynie nie gwarantują zaspokojenia potrzeb ludności w wodę ze względu na złe parametry hydrogeologiczne i eksploatacyjne),

d) przejęcie infrastruktury dla transportu ścieków komunalnych (kanalizacja sanitarna, przepompownie) przebiegających przez tereny Białej i Budziwoja, a mających bardzo istotne znaczenie dla przetrzutu ścieków z Gminy Tyczyn do oczyszczalni ścieków w Rzeszowie-Załężu, co spowoduje wzrost kosztów przesyłowych dla Gminy Tyczyn (już w tej chwili ścieki ze względu na ceny rzutu do oczyszczalni miejskiej w Rzeszowie są bardzo wysokie i dotowane są przez Gminę Tyczyn),

e) utrata dochodów Gminy w wysokości 9.062.000 zł (31%) spowoduje wzrost wskaźnika zadłużenia Gminy z planowanych 40% na koniec 2008 r. do 60% co automatycznie może spowodować utratę płynności finansowej, zagrożenie zarządem komisyjnym, powstrzymanie wszelkich inwestycji i możliwości sięgania po środki unijne w najlepszym dla Polski okresie dotacyjnym,

f) utratę uzbrojonych terenów inwestycyjnych - skutkującą ograniczeniem możliwości pozyskania nowych inwestorów, a tym samym dodatkowych dochodów i miejsc pracy dla mieszkańców,

g) dezintegrację społeczną Gminy polegającą na zerwaniu więzi ukształtowanych w toku kilkusetletniej współpracy. Części sołectw przynależą do dnia dzisiejszego do Parafii Tyczyn, pomimo powstania w tych miejscowościach samodzielnych parafii co świadczy o bardzo bliskim sąsiedztwie z centrum Tyczyna.

Nadmieniamy, że w przeprowadzonych konsultacjach w **2004 r. zaledwie 11% mieszkańców Białej i 14% Budziwoja** spośród uprawnionych do udziału w konsultacjach opowiedziało się za przynależnością do Rzeszowa, **w chwili obecnej wskaźnik ten wzrósł tylko do 41% w Białej i 38% w Budziwoju nie przekraczając 50% uprawnionych.** Sytuacja ta wystąpiła w warunkach zorganizowania przez Prezydenta Miasta Rzeszowa komitetów na rzecz przyłączenia, składających się z podległych Prezydentowi pracowników, przyjaciół lub członków rodzin, które to (komitety) prowadziły bardzo agresywną i negatywną dla Gminy Tyczyn kampanię mającą na celu niszczenie jej wizerunku i zdyskredytowanie jej dorobku. Prezydent kilkakrotnie organizował bezprawne zebrania w tychże miejscowościach bez zgody organów samorządowych Gminy Tyczyn, składając różne obietnice nie poparte prawnymi dokumentami Prezydenta lub Rady Miasta Rzeszowa.

Współpracujące z Prezydentem Rzeszowa media podawały nie sprawdzone, a mające istotny wpływ na kształtowanie opinii mieszkańców informacje o bardzo wysokim poparciu, np. „Nowiny” z dnia 6 września 2007 r. w artykule pt. „Większość chce do miasta” piszą **o ponad 80% poparciu w Białej i Budziwoju**, „Super Nowości” z dnia 11 września 2007 r. piszą, iż **poparcie w Białej i Budziwoju przekroczyło 80%**, „Nowiny” z dnia 8 listopada 2007 r. w artykule pt. „Biała prosi prezydenta o wsparcie” **o 86% poparciu mieszkańców**, „Gazeta w Rzeszowie” w artykule „Biała chce widzieć co zyska po przyłączeniu do Rzeszowa” z dnia 8 listopada 2007 r. pisze **o 80% poparciu**, „Super Nowości” z dnia 28 listopada 2007 r. w artykule „Ferenc złożył obietnice” piszą **o 86% poparciu w Białej i Budziwoju dla Rzeszowa.**

Nieprawdziwe informacje dotyczą także frekwencji na zebraniach organizowanych przez Prezydenta Miasta Rzeszowa w Białej i Budziwoju, i tak „Gazeta w Rzeszowie” z dnia 21 sierpnia 2007 r. w artykule „Budziwój szykuje się do konsultacji” pisze **o 300 uczestnikach zebrania** gdy tymczasem wg świadków było ich **ok. 100** natomiast „Super Nowości” z dnia 28 listopada 2007 r. w artykule „Ferenc złożył obietnice” **piszą o 100 osobach** na spotkaniu w rzeczywistości **nie było ich więcej jak 60.**

Równocześnie uzasadniając nasze stanowisko przytaczamy negatywną dla władz miasta Rzeszowa **opinię z listopada 2004 r. Instytutu Gospodarki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.** W części podsumowanie zapisano.

1. Dokumenty strategiczne opracowane przez jednostki samorządu terytorialnego regionu rzeszowskiego nie tworzą spójnej, kompleksowej koncepcji rozwoju całego Rzeszowskiego Obszaru Miejskiego (ROM).

2. Poszerzenie granic Rzeszowa występuje incydentalnie w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Strategia Rozwoju Miasta do roku 2010. Zmiana granic Rzeszowa jest jednym z proponowanych rozwiązań w celu poprawienia struktury gęstości zaludnienia. A zatem koncepcja poszerzenia granic miasta nie została uwzględniona jako cel strategiczny wynikający z misji rozwoju miasta Rzeszowa.

3. Projekt poszerzenia granic Rzeszowa wg koncepcji władz miasta w sposób promienisto - koncentryczny ma charakter woltarystyczny.

* Nie wynika z koncepcji rozwoju całego Rzeszowskiego Obszaru Miejskiego, lecz ma charakter działania doraźnego. Poodejmowanie w krótkim okresie przez Radę Miasta kilku uchwał dotyczących tego samego zagadnienia wskazuje **na brak koncepcji rozwoju miasta Rzeszowa.**

* **Nie rozwiązuje najważniejszego problemu rozwojowego - pozyskania terenów inwestycyjnych, ponieważ tereny o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej zlokalizowane są w sołectwach Krasne i Trzebownisko.**

* **Nie uwzględnia interesów okolicznych jednostek samorządu terytorialnego. Realizacja omawianego projektu znacznie osłabiłaby ich potencjał rozwojowy i najprawdopodobniej spowodowałaby konieczność wprowadzenia zarządu komisarycznego w dwóch gminach.**

* **Powoduje marginalizację dwóch miast Głogowa Małopolskiego i Tyczyna, co niesie za sobą olbrzymie skutki społeczne i ekonomiczne.**

* **Nie uwzględnia żadnej rekompensaty poniesionych nakładów finansowych przez gminy w spornych sołectwach.**

* **Nie zawiera żadnych konkretnych propozycji rozwiązania problemów związanych z zadłużeniem, zarówno z zobowiązaniami zaciągniętymi na poszczególne inwestycje, jak też innymi długami gmin, dla których zabezpieczeniem jest majątek zlokalizowany na terenie spornych sołectw.**

* **Nie uwzględnia skutków prawnych związanych z pozyskaniem środków finansowych przez gminy na inwestycje z funduszu SAPARD czy Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich. Konkluzja: jest to propozycja pozornego rozwoju miasta Rzeszowa, która ponadto osłabi bądź zablokuje potencjał rozwoju okolicznych gmin.**

4. **Propozycja Starosty Rzeszowskiego budowy Aglomeracji Rzeszowskiej bez zmiany granic miasta w ramach porozumienia między wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego stanowi formę doraźnej reakcji na problem, wywołany uchwałami Rady Miasta Rzeszowa i działaniami Prezydenta Miasta. Proponowane rozwiązania mają charakter mało praktyczny, chociaż teoretycznie możliwe są do realizacji. Propozycja powołania związku międzygminnego - zdaniem autorów - jest warta rozważenia, ale nie jako alternatywa dla koncepcji poszerzenia miasta Rzeszowa, lecz jego uzupełnienie dla strategii rozwoju Rzeszowskiego Obszaru Miejskiego.**

5. **Konieczne jest przygotowanie kompleksowej strategii rozwoju całego Rzeszowskiego Obszaru Miejskiego. Dokument ten powinien wskazywać m.in. kiedy i w jakim zakresie oraz na jakich warunkach powinna być dokonywana zmiana granic miasta. Zamiast układu koncentrycznego proponowanego przez władze miasta Rzeszowa warto rozważyć koncepcję rozwoju pasmowego w oparciu o naturalne ograniczenia rozwoju miasta i istniejące oraz projektowane ciągi komunikacyjne. Układ komunikacyjny, infrastruktura i obecność terenów inwestycyjnych wskazują na główne kierunki takiego rozwoju - obszary gmin Trzebownisko i Krasne. Celowym wydaje się również przyłączenie do Rzeszowa niektórych sołectw (lub ich części) powiązanych funkcjonalnie z Rzeszowem. Są to: sołectwo Przybyszówka, część sołectwa Miłocin - osiedle Miłocin Szkoła oraz część sołectwa Zwiężczyca - położona w bezpośrednim sąsiedztwie rzeszowskiego osiedla Staroniwa.**

W związku z powyższym zwracamy się do organów administracji rządowej analizujących wnioski władz miasta Rzeszowa w sprawie zmiany granic o wzięcie pod uwagę zamieszczonych w Uzasadnieniu argumentów.

Uchwała Nr XXVII/167/08 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 20 listopada 2008 r.

w sprawie wyrażenia protestu przeciwko działaniom władz miasta Rzeszowa.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz.1591 z późn. zm.)

Rada Miejska w Tyczynie postanawia:

§ 1.

Wyrazić protest przeciwko działaniom władz Miasta Rzeszowa zmierzającym do przyłączenia wsi Budziwój do Rzeszowa.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej
Grzegorz Jacek**

Uzasadnienie

Rada Miejska w Tyczynie z rozgoryczeniem i rozczarowaniem przyjęła pismo Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 14 listopada 2008 r. o kolejnym zamiarze włączenia sołectwa Budziwój do miasta Rzeszów.

Rada Miejska w Tyczynie negatywnie opiniuje zamiar wyłączenia powyższego sołectwa i włączenia go do miasta Rzeszowa z dniem 1 stycznia 2010 r.

Trwająca od 2004 r. kampania władz Rzeszowa na rzecz włączenia sołectwa Budziwój do miasta Rzeszowa budzi nasze zasadnicze zaniepokojenie. Trwające przez wiele lat zamiary przyłączenia sołectwa Budziwój w sposób negatywny wpływają na realizację zadań inwestycyjnych w tej miejscowości, wystawiają na ciężką próbę budowane przez wieki więzi społeczne w jej obrębie, a także z innymi miejscowościami naszej gminy.

Konsekwencją tego typu działań władz Rzeszowa jest realna degradacja tej wspaniałej miejscowości, zarówno w sensie materialnym jak i społecznym. Trudno bowiem podejmować wieloletnie zobowiązania inwestycyjne - niezbędne do normalnego funkcjonowania sołectwa - w stosunku do miejscowości, której przynależność terytorialna do naszej gminy jest co najmniej zagrożona. Trudno w związku z tym nie rozumieć rozgoryczenia części mieszkańców Budziwoja. Roztaczanie mirażu o zaspokojeniu wszystkich potrzeb tej miejscowości po włączeniu jej do Rzeszowa, przy „zablokowaniu” poczynań inwestycyjnych gminy, jest deklaratywnym składaniem pustych obietnic.

Bazowanie na niezadowoleniu części mieszkańców Budziwoja, które pośrednio powoduje postawa władz miasta Rzeszowa jest z pewnością niegodne miasta, laureata konkursu „Fair play” z 2007 r. Utrata w ciągu dwóch lat (2009, 2010) dwóch miejscowości (Biała, Budziwój) stanowi ubytek ponad 29% powierzchni i ponad 36% ludności gminy Tyczyn.

Celowym wydaje się nawiązanie normalnych, dobrych stosunków między naszymi gminami, wzajemne informowanie się o kierunkach rozwoju, w tym rzeszowskiego obszaru metropolitalnego, z zachowaniem zasad wzajemnego poszanowania. Rada Miejska w Tyczynie rozumie potrzebę rozwoju Rzeszowa - zarówno terytorialną, ludnościową, jak i realizacji funkcji miasta wojewódzkiego. Rozwój ten nie może jednak odbywać się na koszt naszej gminy, kosztem jej integralności terytorialnej i społecznej, jej harmonijnego rozwoju. Nie godząc się na de facto arbitralny „zabór” dalszej części naszej gminy w 2010 roku, podtrzymujemy wolę współpracy.

Obchody Święta Niepodległości

w Budziwoju

Poczucie własnej tożsamości narodowej, patriotyzm, miłość do Ojczyzny to ważne wartości dla każdego człowieka, dlatego należy te postawy propagować już od najmłodszych lat. Przywoływanie ważnych wydarzeń w formie akademii oraz za pomocą innych metod są okazją do integrowania społeczności lokalnej wokół inicjatyw patriotycznych. Taki był też cel tegorocznych obchodów 90. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w naszej szkole. Swoimi działaniami chcieliśmy dotrzeć do jak największej liczby odbiorców: zwrócić uwagę uczniów, ich rodziców oraz całej społeczności Budziwoja.

„Gazeciarze”, czyli Dominik Mazur, Daniel Salamon i Łukasz Wacławek przygotowują się do ogłoszenia nowiny o odrodzeniu państwa

Do uczczenia Święta Niepodległości każda klasa przygotowywała się na swój sposób. Młodszy uczniowie wykonali prace plastyczne - wyklejanki przedstawiające białego orła na czerwonym tle, czyli godło naszego kraju - przy okazji poznały historię polskich barw narodowych, sylwetki ważnych postaci historycznych zasłużonych w walce o niepodległość. Ich prace sprawiły, że szkolne korytarze przybrały odświętny wygląd. W salach lekcyjnych pojawiły się okolicznościowe gazetki. Na lekcjach historii uczniowie wykonali plakaty upamiętniające odzyskanie przez Polskę niepodległości. Prace ozdobiły później szkolne korytarze, a każdy, kto tamtędy przechodził, mógł się zapoznać z ich zawartością. Punktem kulminacyjnym obchodów była uroczysta akademia, która odbyła się w szkole

Program z okazji Święta Niepodległości zaprezentowano też w sali Domu Ludowego

w dniu 7 listopada. Wystąpili w niej przedstawiciele poszczególnych klas, zuchy, harcerze oraz szkolny chór. Dużo radości sprawili chłopcy, którzy wcieliili się w postać gazeciarzy. Każdy z nich złożył strój z epoki, w rękę trzymał ulotki informujące o odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Odwiedzali poszczególne klasy i informowali wszystkich o odzyskaniu wolności oraz zapraszali na akademię. Ich nieoczekiwane i brawurowe pojawianie się w salach lekcyjnych sprawiło niemało zamieszania, a nawet strachu.

W dniu 9 listopada program artystyczny mogli zobaczyć wszyscy mieszkańcy Budziwoja. Licznie zgromadzona publiczność przeniosła się w czasy zaborów, kiedy to Polska zniknęła z mapy Europy. Na nowo przypomnieliśmy sobie o próbach ratowania ojczyzny w powstaniach oraz o represjach, jakie z tego powodu występowały ze strony zaborców. Podczas naszej podróży do przeszłości przenieśliśmy się również w czasy I wojny światowej, kiedy pojawiła się nadzieja na odzyskanie niepodległości. Z frontów Europy powróciliśmy do ówczesnego Budziwoja, ponieważ także tu wszyscy z niepokojem i nadzieją śledzili wydarzenia wojenne. Z dumą słuchaliśmy o dwudziestu dwóch strzelcach, którzy 21 sierpnia wyruszyli z Budziwoja, aby przyłączyć się do kompanii kadrowych formujących się pod dowództwem Józefa Piłsudskiego w Krakowie. Przywołanie tych jakże bliskich nam bohaterów wywołało łzę na niejednym policzku, zwłaszcza że na widowni znajdowały się osoby z nimi spokrewnione.

Zaborcy przed swoją ofiarą - Polską. Akademia w SP w Budziwoju

Dopełnieniem uroczystości były pieśni żołnierskie wykonane przez chór szkolny, prezentacja Power Point ilustrująca poszczególne utwory i wydarzenia, o których była mowa w programie oraz piękna dekoracja. Bardzo malowniczo wyglądali też uczniowie klas IV, którzy zatańczyli poloneza.

Święto Niepodległości obchodzimy po to, aby cieszyć się tym, że żyjemy w wolnej Polsce, że sami możemy decydować o sprawach naszego państwa, możemy swobodnie mówić po polsku. Jesteśmy dumni z naszej Ojczyzny i naszą radość z tego powodu właśnie w tej formule zawarliśmy. Organizacją uroczystości zajmował się zespół nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Budziwoju w składzie: Regina Kawa, Izabela Liskowicz, Katarzyna Błońska, Katarzyna Wilk, Elżbieta Kwolek. Dyrekcja szkoły składa podziękowania pani Marcie Głodowskiej za współpracę w uczczeniu tego święta.

Katarzyna Błońska

w Hermanowej

11 listopada br. w Domu Ludowym w Hermanowej odbyła się uroczysta akademія upamiętniająca 90-rocznicę odzyskania niepodległości. W tym roku program przygotowała grupa młodzieży z Parafialnego Zespołu Caritas. Akademię uświetniły pieśni legionowe i ułańskie wykonane przez Zespół „Hermanowianki” oraz grupę męską.

Szczególnymi gośćmi tego wieczoru byli mieszkańcy wsi cieszący się wiekiem około 80 lat i powyżej. Tym zacnym gościom Burmistrz Kazimierz Szczepański wraz z Sołtysiem wsi wręczyli biało-czerwone kwiaty.

w Tyczynie

11 listopada jest dla Polaków dniem szczególnym, to właśnie w listopadzie 1918 r. do nowego życia budziła się wolna i zjednoczona po 123 latach zaborów Polska.

W 90-tą rocznicę odzyskania niepodległości uczniowie naszego gimnazjum przygotowali uroczystą akademię. Program akademii, opracowany przez p. **mgr. Wiesława Dziurę** i **mgr. Piotra Ledwoń**, został przedstawiony w sali tyczyńskiego M-GOK-u. Składał się z dwóch części: w pierwszej przedstawiono najważniejsze wydarzenia z lat 1914-1918 i pierwsze miesiące niepodległości, w drugiej części skupiono się na osiągnięciach II RP: odbudowie z wojennych zniszczeń, reformie walutowej, budowie Gdyni COP-u, rozbudowie Warszawy, osiągnięciach na polu oświaty, sportu i kultury. Całość akademii była przeplatana piosenkami z lat 20-tych i 30-tych XX w. W roli solistów wystąpili: **Bartek Filip**, **Natalia Płonka**, **Grażyna Bober**, **Monika** i **Klaudia Szydelko**, wspierał ich chór szkolny prowadzony przez p. **mgr Dianę Haloń**. Po każdej piosence sala nagradzała wykonawców gorącymi oklaskami. Szczególnie gorące brawa otrzymali uczniowie za wykonanie charlestona - tancerze przez wiele godzin ćwiczyli ten

Marcin Świst w roli płk. Józefa Piłsudskiego

Podziękowania należą się wszystkim, którzy włączyli się w przygotowanie tej uroczystości: pani **Dorocie Ząbek** - instruktorce DL, „Hermanowiankom”, grupie męskiej, młodzieży, a przede wszystkim pani **Genowefie Szawara** za opracowanie historycznego scenariusza akademii związanego z naszą „małą Ojczyzną”.

Podziękowania kieruję również do przybyłych gości: Burmistrza **Kazimierza Szczepańskiego**, ks. proboszcza **Mieczysława Lignowskiego**, radnego **Eugeniusza Malaka**, dyrektora szkoły - pani **Renaty Prokop** oraz uczestników tej patriotycznej akademii za podniesłą atmosferę obchodzonego w naszej wsi Święta Niepodległości.

Marta Leniart

Solistki:
Natalia Płonka,
Grażyna Bober,
Monika i Klaudia
Szydelko

Akademia została zaprezentowana także w tyczyńskim gimnazjum

widowiskowy, ale i technicznie trudny taniec pod fachowym okiem p. **mgr Małgorzaty Kędzierskiej**. Akademię wzbogacono ciekawą prezentacją multimedialną przygotowaną przez p. **mgr. Mariusza Konia**.

Młodzież przypominała najstarszym widzom ich młodzińcze lata, a młodszym uświadomiła, że dar wolności nie jest dany raz na zawsze...

Piotr Ledwoń

Rzeszowskie PTTK skończyło 60 lat

Najstarsi członkowie Karol Kozina i Janina Czajkowska mają po 90 lat. Najmłodszą Zuzię Hampel rodzice noszą podczas wycieczek na rękach. Wszyscy zgodnie twierdzą, że smaku kielbasy z ogniska po całodziennym wędrowaniu nie zastąpi obiad w najlepszej restauracji.

Do rzeszowskiego PTTK, obchodzącego jubileusz 60-lecia, należą nie tylko miłośnicy gór, ale też sportów zimowych, kajakowych spływów, rowerów i jaskiń. Chętnych do poznawania i uprawiania aktywnej turystyki jest tylu, że w tym roku wycieczek było już prawie 400.

- To dużo więcej niż w całym poprzednim roku, a do sylwestra zostało jeszcze półtora miesiąca - cieszy się Agnieszka Wałach, sekretarz rzeszowskiego PTTK.

Zapisać może się każdy, niezależnie od sprawności fizycznej i doświadczenia w wędrowaniu górskiej. Wpłacając roczną składkę, otrzymujemy legitymację członkowską, a wraz z nią szereg ubezpieczeń i szereg zniżek. Nie tylko na same

wyjazdy, ale też noclegi i usługi w obiektach PTTK-u w całej Polsce. Ale przede wszystkim mamy możliwość wspólnego wędrowania pod opieką doświadczonych przewodników.

Szkola survivalu

Jednym z kół rzeszowskiego PTTK jest klub Pol-Survival. Skupia głównie młodych zwolenników obcowania z przyrodą w surowych warunkach. Wyprawa na fiordy i lodowce skandynawskie, wycieczka śladami Tatarów Krymskich, zdobycie szczytów Karpat ukraińskich to tylko niektóre z wyjazdów, jakie zapadły w pamięć członkom survivalowego klubu.

Najbliższe plany to wypad w Beskidy oraz Sylwester w górach. Spotkania Pol-Survivalu środy, 17-19, w klubie PTTK, ul. Matejki 2 (podziemie).

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Rzeszowie, ul. Matejki 2, tel. 017 853-67-55, poniedziałek - piątek 8-16, środa 11-19, www.pttk.rz.pl/oddzial/strona.html

Anna Janik

„Teraz Rzeszów” 13 listopada

Kartka z historii

- 1932 - powstanie w Rzeszowie Koła Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
- 1948 - powstanie w Rzeszowie Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego
- 1950 - połączenie PTT i PTK na Zlocie Młodzieży Krajoznawczej; powstanie oddziału PTTK w Rzeszowie
- 1953 - oznaczenie pierwszego szkalu wędrowkowego do Łańcuta, szkolenia 50 przewodników terenowych
- 1956 - budowa stacji wodnej nad Wisłokiem
- 1964 - zorganizowanie I rajdu z cyklu „Noc na Pogórze” z metą w Odrzykoniu
- 1968 - wyróżnienie oddziału Złotą Odznaką Zarządu Głównego PTTK
- 1985 - powstanie załazków klubu Pol-Survival
- 1999 - Walny Zjazd Delegatów Oddziału; przyznanie Mieczysławowi Rachwałowi patronatu nad rzeszowskim PTTK
- 2004 - wyróżnienie w konkursie „Najciekawszy Produkt Turystyczny PTTK” za wycieczkę na Kresy

Co daje członkostwo w klubie survivalowym PTTK?

Urszula Nycz - Wszystkich nas łączy jedna pasja. Kochamy góry, chcemy jak najczęściej i jak najwięcej wędrować. Obcujemy ze sobą, z przyrodą, integrujemy się. Nie znam lepszego sposobu na spędzanie wolnego czasu.

Malgorzata Nowaczek - Ten klub udowadnia, że przyjaźnić się można bez względu na wiek. Są tu ludzie

dużo starsi od nas i bez problemu się z nimi dogadujemy. Wręcz przeciwnie. Na wyjazdach tworzą się bardzo silne więzi. Moi rodzice poznali się dawno temu na jednym z nich.

Katarzyna Kościńska - Wyjazdy z klubem to przede wszystkim odpoczynek od zajęć w szkole, stresu, miasta. Przy tym jest naprawdę dużo taniej i bezpieczniej. Legitymacja członkowska gwarantuje nie tylko zniżki, ale i ubezpieczenie.

Jesienne rozmowy

o książkach...

W październiku członkowie Dyskusyjnego Klubu Książki, działającego w Bibliotece Publicznej w Budziwoju, zarówno dorośli jak i nastoletni, po raz kolejny spotkali się, by wymienić wrażenia i refleksje po przeczytanej lekturze.

Oto relacje ze spotkań:

Paweł Zuchniewicz „Wujek Karol. Kapłańskie lata Papieża”.

O Ojcu Świętym Janie Pawle II napisano wiele ksiąg. Niektóre z nich to pozycje biograficzne. Propozycja Pawła Zuchniewicza opiewająca losy młodości przyszłego papieża nie była więc niczym odkrywczym na rynku wydawniczym. A jednak styl i forma powieści są czymś nowym, biorąc pod uwagę piśmiennictwo dotyczące życia Karola Wojtyły.

„Wujek Karol” to beletrystyczna opowieść o losach młodego księdza, a potem biskupa Karola Wojtyły. Stanowi ona cz. II cyklu o życiu Ojca Świętego. (Cz. I „Lolek. Młode lata Papieża”). Fabułę powieści wzbogacają fragmenty wypowiedzi Jana Pawła II dotyczące jego życia oraz etyki i wiary chrześcijańskiej.

Literacka podróż zaczyna się w momencie wyjazdu Karola Wojtyły na studia do Rzymu. Młody Kapłan przejeżdża wraz z przyjacielem przez Norymbergę. Pełne powojennych gruzów miasto, w którym sążeni są zbrodniarze wojenni. W tym momencie autor daje nam okazję do spojrzenia na R. Hoessa - komendanta obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu. Hoess po zakończeniu II wojny światowej przebywał w więzieniu w Wadowicach. Siedząc w celi i oczekując na wykonanie kary śmierci poprosił o możliwość skorzystania z sakramentu pokuty.

Czy zbrodniarz może mieć odpuszczone winy? Jak daleko sięga Boże miłosierdzie?...

Następnie autor przedstawia nam kolejne dzieje Karola Wojtyły. Studenta

- doktoranta, który spacerując po Wiecznym Mieście sięga pamięcią do dzieciństwa i książki, którą podarował mu ojciec. Zwiedzając zabytki, przywoływał sceny z „Quo vadis”. I jak potem wielokrotnie powtarzał, książka ta pomogła mu zrozumieć życie pierwszych chrześcijan.

Ale Wujek Karol to opowieść o kapłaństwie. O tym, jak Karol został Wujkiem czyli o narodzinach wyjątkowej działalności duszpasterskiej przyszłego Jana Pawła II. Ciekawe losy pięknej przyjaciółni między młodymi studentami, wkraczającymi w dorosłe życie i ich duchowym przewodnikiem - księdzem Wojtyłą.

O tej wyjątkowej pozycji dyskutowaliśmy w mglisty i deszczowy październikowy wieczór na kolejnym spotkaniu DKK dla dorosłych w Bibliotece Publicznej w Budziwoju.

Powieść skłoniła nas do rozmowy o fundamentach wiary, o wydarzeniach, które kształtują losy ludzkie, o sile modlitwy, a wszystko to za sprawą bohatera książki, czyli sławnego Polaka i wielkiego człowieka - Papieża Jana Pawła II.

Dywagacje na temat powieści zakończyliśmy odczytaniem wiersza autorstwa Karola Wojtyły.

„Życie odchodzi tak lekko, że nie może umknąć zbyt daleko”.

R. Kosik „Felix, Net i Nika oraz Pułapka Nieśmiertelności”. Koniec października to czas, w którym zaczynamy myśleć o tych naszych bliskich, którzy nie żyją. Odwiedzamy cmentarze, czyścimy groby, dekorujemy je kwiatami. Wszystko po to by przygotować mogiły zmarłych na uroczystość Wszystkich Świętych. Tuż po nim czcimy Zaduszki - dzień poświęcony wszystkim zmarłym, nie tylko świętym, jak dnia poprzedniego.

W ten wyjątkowy czas, kiedy człowiek zastanawia się częściej niż zwykle nad kwestiami śmierci i przemijania Klubowiczów z Dyskusyjnego Klubu Książki dla dzieci i młodzieży wprowadziła książka Rafała Kosika - kolejna omawiana już część przygód trójki gimnazjalistów - pt. „Felix, Net i Nika oraz Pułapka Nieśmiertelności”.

Ciąg dalszy na stronie 14

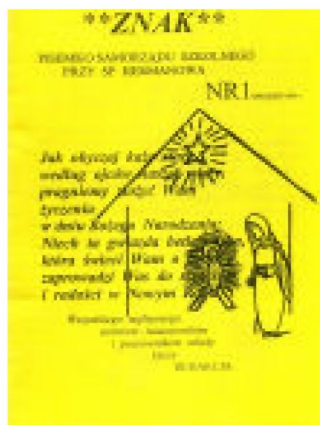
SP Hermanowa

Historia małej poligrafii

Zakup pierwszego komputera i kserokopiarki w Szkole Podstawowej im. św. Królowej Jadwigi w Hermanowej dał możliwość realizowania nowej formy pracy z dziećmi. Pierwsza gazetka szkolna ukazała się w grudniu 1996 r. Było to piśmko samorządu szkolnego pt. „Znak” redagowane pod opieką mgr

i prace uczniów itp. Korektę prowadziła pani mgr Renata Zając - nauczyciel języka polskiego.

Równocześnie w latach 1996-1997 ukazywał się „Duszek misyjny” - piśmko Koła Misyjnego PDM w Hermanowej pod opieką dr Malgorzaty Kłisowskiej - nauczyciela religii.

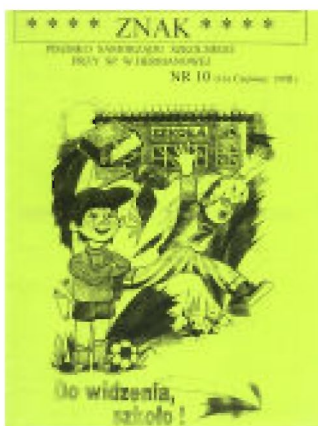
W grudniu 1996 r. został wydany pierwszy numer gazetki „Znak”

„Duszek Misyjny” nr 3, wrzesień 1997 r.

Elżbiety Surówki - nauczyciela informatyki. Gazetka ukazywała się w formacie A5 w nakładzie 30 egz. i zawierała 12 stron. Drukowano ją na kolorowym papierze, a teksty wzbogacano grafiką. Numery zawierały m.in. informacje z życia szkoły, ciekawostki, humor, konkursy, łamigłówki, życzenia, itp. Wśród uczniów opracowujących pierwsze gazetki byli m.in. Monika Surówka, Paweł Bialic, Edyta Hadała, Damian Leniart, Paweł Kuczmarz, Rafał Prokop, Wiesław

Po wprowadzeniu reformy szkolnej przez MEN w 1999 r. (kl.I-VI) zespół redakcyjny zmienił tytuł gazetki na „Paziowinki” - nazwę związaną z postacią patronki szkoły. Numery piśmka uczniów SP w Hermanowej redagowane były m.in. przez Beatę Biedę, Annę Zembroń, Natalię Paśko, Katarzynę Bukalę.

„Paziowinki” nr 7, marzec 2001

Kuśnierz, Artur Borowiec, Sabina Prokop, Paulina Bandura, Monika Hadała, Magdalena Paśko, Anna Dziopak, Rafał Kmiołek, Renata Dubczyk i inni. Piśmko rozwijało się dynamicznie, a kolejna grupa uczniów z klas IV-VIII przygotowywała wywiady, zamieszczała wiersze

Piśmko ukazywało się już w kolorze i nowej szacie graficznej. Obecnie gazetka pojawia się z okazji jubileuszy, a bieżące informacje z życia szkoły umieszczane są na stronie internetowej szkoły www.sphermanowa.itl.pl

Renata Prokop

Jesienne rozmowy o książkach...

Ciąg dalszy ze strony 13

Powieść z gatunku science fiction tak zaabsorbowała młodych czytelników, że ani się obejrzieli jak pochłonęli ponad 500 stron!!!

A co ich tak zaintrygowało? - Pasja przygody, wielka odwaga, magia przyjaźni, niecodzienne eksperymenty, a wszystko to osadzone w realiach współczesnej Warszawy.

Felix - wynalazca, Net - spec od komputerów i Nika - sierota obdarzona wyjątkową intuicją, tym razem mają złapać grasującego w kanałach Bazyliszka. Ale ten Bazyliszek nie przypomina legendarnego stwora i jak się okazuje wcale nie jest okrutny. Jednak zanim bohaterowie odkryją tę prawdę muszą wypełniać kolejne zadania Ponurego Żniwiarza - ducha Francka Knipszyca - naukowca, kiedyś pracownika Instytutu Badań Nadzwyczajnych, zajmującego się m.in. robotami.

Polecenia Żniwiarza zostawia w listach, które zaraz po przeczytaniu zamieniają się w proch. Zaś cała przygoda ma formę gry komputerowej LARP - każdy gracz ma własną kartę z określonymi cechami charakteru. Cechy mają przyporządkowane cyfry, które określają kto jest najlepszy w danej „dyscyplinie”. Gracze stanowią drużynę, która ma do wykonania za-

danie. Na sukces pracuje cały zespół, ale liczy się wkład każdego zawodnika. Do pomocy mają siebie nawzajem, a także robota GOLEMA GOLEMA - amatorskie dzieło Felixa z „wszczepioną” sztuczną inteligencją AI.

Akcja powieści toczy się w Warszawie w okresie Wszystkich Świętych. Duch Francka Knipszyca po raz pierwszy ukazuje się gimnazjalistom w wieczór Halloween. Zna ich zdolności i wie, że tylko oni pomogą mu rozwiązać ważny problem, który pozostawił na ziemi. Ten problem ma kształt ogromnego robota posiadającego zasilanie i duszę!

Otóż Frank zanim zginął pracując nad własnym eksperymentem, w ciało robota wszczepił mózg swej nieuleczalnie chorej żony. W ten sposób chciał ocalić ją od śmierci. Jednak czy z tej formy nieśmiertelności jego ukochana jest zadowolona? Czy taka nieśmiertelność jest tą, o której marzy człowiek?

O tym, gdzie szukać odpowiedzi na postawione pytanie, oraz o tym czy zawodnicy wygrali grę, dowiecie się sięgając po tę niezwykle cenną powieść. Książka porusza głębokie tematy i problemy, które nurtują ludzkość już od starożytności.

Podczas spotkania Młodzi Klubowicze dzielili się wrażeniami, charakteryzowali swoich ulubionych bohaterów (w formie pisemnej i malarskiej), oraz czytali najciekawsze fragmenty książki. Na koniec zgodnie orzekli, że powieść warta jest przeczytania.

Aldona Wiśniowska

Licealiada 2008

Mamy kolejny raz mistrzów i vice mistrzynię powiatu w tenisie stołowym!

Trwa wspaniała passa młodych sportowców z tyczyńskiego liceum. Na początku listopada br. w Sokołowie Małopolskim odbyły się kolejne rozgrywki w ramach Licealiady. Tym razem rywalizowano w tenisie stołowym dziewcząt i chłopców. Dwójka naszych reprezentantów: **Bartosz Pawlik** kl.IIIb i **Dawid Ślęczka** kl.IIb wywalczyła w pięknym stylu tytuł mistrzów powiatu rzeszowskiego i tym samym zakwalifikowała

się do półfinału wojewódzkiego. Wśród wszystkich ekip szkolnych byli po prostu najlepsi i bezkonkurencyjni. Warto w tym miejscu dodać, że na zawody pojechaliśmy jako faworyci i wygraliśmy bez straty seta. Panie natomiast, (**Aneta Filipek** kl.IIIb i **Agata Kiernicka** kl.Ia) uległy jedynie zawodniczkom z Sokołowa i uplasowały się na II miejscu. Jest to ogromny sukces naszych dziewcząt.

Obydwie drużyny awansowały do rejonu czyli półfinałów wojewódzkich, które odbędą się w Sokołowie. Trzymamy kciuki w dalszych rozgrywkach. Bieżący, sportowy rok szkolny jest bardzo dobry dla naszych uczniów, praktycznie z każdego zawodów wracamy pucharem. Oby tak dalej !!!

Podwójne v-ce mistrzostwo powiatu w piłce ręcznej

Kolejnym etapem rozgrywek Licealiady były turnieje piłki ręcznej. Obydwie imprezy rozegrano na hali w Miłocinie, a startowały w nich prawie wszystkie szkoły z naszego powiatu. Mimo ponurego i deszczowego dnia (dot. rozgrywek chłopców), atmosfera na hali była gorąca. Przez kilka godzin nasi piłkarze ręczni wspaniale walczyli z przeciwnikami o każdą bramkę. Graliśmy w grupie z Białową, Trzcianą i Sokołowem Młp. awansując do finału z kompletem zwycięstw. Ten ostatni mecz był kapitalny dla naszych graczy - świetne zagrania w ataku szybkim kończyły się bramkami ze skrzydeł. W znakomitej dyspozycji był znów nasz bramkarz, Tomasz. Potem długo czekaliśmy na mecz finałowy.

Tam zagraliśmy także dobrze, ale zmęczenie dało znać o sobie i zwyczajnie zabrakło nam odrobiny szczęścia w wielu akcjach. Po zaciętym pojedynku ostatecznie jesteśmy **v-ce mistrzami powiatu**.

Kilka dni później dziewczęta z naszej szkoły powieliły sukces swoich kolegów. Po losowaniu nasze piłkarki zmierzyły się w grupie z zawodniczkami z Miłocina, ZSZ Dynów. Po dramatycznym meczu z pierwszym przeciwnikiem (nasze panie uległy 5:6) z Dynowem wygrały swój pojedynek.

Ciąg dalszy na stronie 17

Bezrobocie w gminie w III kwartale 2008 r.

Trzeci kwartał 2008 roku, był kolejnym okresem spadku bezrobocia w naszej gminie. Stopa bezrobocia w porównaniu do końca drugiego kwartału 2008 spadła o 0,3 punktu procentowego i wynosi 6,8%.

Tradycyjnie najgorsza sytuacja panuje w Hermanowej, gdzie bezrobocie wciąż wynosi 8,4 z kolei najlepiej jest w Budziwoju, gdzie pracy szuka co 82 mieszkańiec zdolny do podjęcia zatrudnienia.

Miejscowość	B+Z		B-Z		Razem	Stopa bezroboci (%)
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni		
Biała	7	0	20	35	62	5,2
Borek Stary	8	2	39	19	68	7,1
Budziwój	7	9	56	42	82	3,7
Hermanowa	10	3	57	50	120	8,4
Kielnarowa	10	2	35	29	76	7,1
Matysówka	8	2	32	27	44	5,3
Tyczyn	12	11	78	58	160	7,5
Razem	62	29	317	260	668	6,8

Powyższe zestawienie niezmiennie ukazuje, że większość zarejestrowanych w PUP stanowią osoby długotrwale bezrobotne, czyli takie, które w ciągu minionych dwóch lat przepracowały

mniej niż 12 miesięcy. Ciągłe też kobiety stanowią większość tyczyńskich bezrobotnych - jak dotąd pracodawcy zatrudniają panie niechętnie, mimo licznych apeli i kampani na rzecz równouprawnienia kobiet.

Obserwując sytuację na lokalnym rynku pracy, można stwierdzić, że nieuchronnie nadchodzi sezonowy wzrost liczby bezrobotnych, wprawdzie pogoda ciągle sprzyja pracom sezonowy

m.in. w budownictwie, ale niewykluczone, że do urzędu pracy trafią osoby powracające z zarobkowej emigracji.

Elżbieta Woźniak

Jeśli szukasz pracy...

Nazwa stanowiska	nr oferty
- pracownik biurowy, zastępca kierownika produkcji	6631
- inżynier elektryk	6626
- elektryk	6625
- kierowca samochodu ciężarowego	6622
- sprzedawca	6620
- pracownik obsługi klienta na stacji paliw	6618
- sprzedawca- kasjer	6613
- kierowca - mechanik	6612
- brukarz	6611
- pomoc nauczyciela	6608
- pracownik baru	6600
- kosmetyczka	6597
- szewc	6596
- negocjator terenowy	6593
- pielęgniarka	6590
- piekacz	6589
- sprzedawca na allegro	6583
- kierownik budowy	6574
- krawcowa	6573
- zbrojarz	6556
- cieśla	6553
- tapicer	6561

Te i inne oferty pracy znajdziesz w **Gminnym Centrum Pracy** (Tyczyn, ul. Rynek 25) czynnym od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30.
Tel. 017-22-91-885.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej CENTROMED Tyczyn, ul. Rynek 13

Zaprasza do poradni, które oferują szeroką gamę usług w zakresie:

- * ginekologii,
- * otolaryngologii,
- * dermatologii,
- * okulistyki

przy zastosowaniu nowoczesnej, wysokiej klasy aparatury i sprzętu medycznego.

Świadczenia wykonywane są bezpłatnie w ramach umowy z NFZ

Prowadzi bezpłatne badania audiometryczne sluchu.

Ponadto w NZOZ CENTROMED mieszczą się prywatne gabinety lekarskie:

- * pediatryczny,
- * chirurgiczny

Rejestracja osobiście i telefonicznie codziennie w godzinach od 8.00 - 18.00, tel. 017 22-93-970,
email: przychodnia@centromed.pl

Budynek NZOZ CENTROMED zlokalizowany jest w centrum Tyczyna - wyposażony w windę osobową oraz dysponuje własnym parkingiem. W tym samym budynku mieści się apteka i zakład optyczny.

Przypominamy, że 15 listopada

upłynął termin płatności:

- > IV raty podatku rolnego
- > IV raty podatku od nieruchomości

Podatek opłacać można:

- > w kasie UM Tyczyn,
w godz. 8.00-12.30;
13.30-15.30,

- > na konto Gminy Tyczyn
nr 64 9164 0008 2001
0000 0286 0015.

0 - 608 - 439 - 955

pod tym numerem od godz. 15.30 w dni powszednie i święta, zgłaszać można przypadki awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, obsługiwanej przez PGK „Eko-Strug” w Tyczynie.

W godzinach pracy Spółki awarie zgłaszać można także pod numerami telefonów: 017 22-19-312
017 22-19-360

Woda deszczowa nadaje się do prania i sprzątania

Możesz mieć wodę za darmo

Budowa instalacji do gromadzenia i wykorzystania deszczówki pozwala ograniczyć zużycie wody nawet o połowę.

Szukając oszczędności przy budowie jednorodzinne domu, warto zainteresować się systemami, które pozwalają na wykorzystanie darmowej wody deszczowej. Ceny „błękitnego złota” rosną, a oczyszczona deszczówka może być używana w pralkach czy w toaletowych spłuczkach.

Przeciętny Polak zużywa dziennie ok. 150 litrów wody. A deszczówka - po oczyszczeniu - nadaje się do spłukiwania toalet, sprzątania czy prania. Jedna osoba może w ten sposób zaoszczędzić nawet 80 l wody w ciągu doby, czyli ponad połowę dziennego zapotrzebowania. Dlatego przy budowie domu warto zastanowić się nad systemem, dzięki któremu będziemy mogli zbierać darmową wodę.

Pierwszym krokiem jest zbudowanie drugiej instalacji wodnej, która doprowadzi deszczówkę prosto do pralki czy spłuczki, tak by nie mieszała się ona z wodą, która służy nam do mycia i gotowania. Następnym jest zamontowa-

nie specjalnego systemu - jego głównym elementem jest wkopywany w ziemię zbiornik, do którego podłączone są dachowe rynny. W przypadku jednorodzinnych domów jego pojemność powinna wynosić ok. 5 tys. litrów.

- Taki zbiornik wyposażony jest w specjalny filtr. Następnie oczyszczona deszczówka przez centralę sterującą z pompą dostaje się do specjalnej instalacji, która rozprowadza ją do spłuczek w toaletach czy pralek - mówi „Dziennikowi” Maria Paczos z firmy Polska Woda Deszczowa oferującej zbiorniki na deszczówkę.

Ta prosta, choć jeszcze w Polsce niezbyt tania technologia, nie nadaje się jednak do każdego domu. - Należy pamiętać, że jakość wody deszczowej zależy od pokrycia dachu. Najlepsze są dachy ceramiczne, betonowe lub blaszane. Natomiast zadaszienia pokryte papą bitumiczną nie nadają się do pozyskiwania deszczówki - podkreśla Maria Paczos.

„Dziennik” z 29 sierpnia 2008 r.

Wśród nagrodzonych z gminy Tyczyn znalazły się następujące osoby:

- * Anna Wróbel,
- * Zuzanna Czarnota,
- * Paula Bialic,
- * Kamil Drajek,
- * klasa IIb SP w Budziwoju
- * klasa „0”b SP w Budziwoju
- * klasa Va SP w Budziwoju
- * grupa dzieci ze świetlicy przy SP w Budziwoju.

Zgodnie z tradycją nagrody i dyplomy zostały przesłane do osób odpowiedzialnych w gminie za profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Piotr Adamski

Koordynator kampanii „ZTU”

Uwaga czytelnicy!

Następny numer „Głosu Tyczyzna” ukaże się z datą
14 grudnia 2008 r.

Termin składania tekstów na dyskietce lub CD upływa

8 grudnia 2008 r.

Zdjęcia mile widziane.

Pani Bogumile Świst oraz ekipie pracowników robót interwencyjnych Urzędu Miejskiego w Tyczynie serdeczne podziękowania za solidne i terminowo wykonane prace porządkowe na terenie sołectwa Hermanowa, a także za odmalowanie sali widowiskowej i pomieszczeń w Domu Ludowym składa

Sołtys wsi Marta Leniart

Kto odśnieża drogi ?

Drogi gminne

- Zakład Usługowo-Produkcyjny „Drogmark” Domino Marek, Kielnarowa 103,
tel. 017-22-93-195; 0 693 765 557

- droga Hermanowa-Czerwonki do granicy Borku Nowego: Zakłady Mięsne „Herman” Kielnarowa,

tel. 017 22 99 410.

Drogi powiatowe

- Matysówka, Borek Stary: obwód drogowy Błażowa,

tel. 017 22 90 782, 0 608 292 972.

- Kielnarowa, Budziwój, Hermanowa, Tyczyn: obwód drogowy Babica,

tel. 017 27 72 297.

Droga wojewódzka Rzeszów-Dyłałówka: obw. drogowy Łańcut,

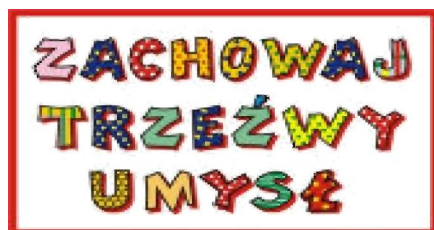
tel. 017-22-52 666.

Przypominamy jednocześnie właścicielom nieruchomości, że ciąży na nich ustawowy obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości (za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego, położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości).

Ustawa z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. Nr 132 poz. 622 ze.zm.)

Burmistrz Tyczyzna
Kazimierz Szczepański
przyjmuje mieszkańców gminy
i interesantów

w każdy poniedziałek
w godz. 8.00-15.00 (I piętro)

W tegorocznej, siódmej już edycji akcji udział wzięło ponad 900 samorządów. Duże zaangażowanie gmin i miast pokazuje, że samorządy bardzo poważnie traktują problem profilaktyki dzieci i młodzieży, co zachęca nas do dalszej, wyteżonej pracy.

Gmina Tyczyn również wzięła udział w tym projekcie. Dzięki naszej współpracy dzieci i młodzież miały okazję uczestniczyć w różnych konkursach.

Zgodnie z hasłami tegorocznej edycji „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, czyli „W poszukiwaniu kwiatu paproci” i „Zdobynamy Mount Everest”, prosiliśmy młodych ludzi, by znaleźli swoje mocne strony, żeby poszukali w sobie sił i możliwości do pracy nad sobą.

Wielkim zainteresowaniem cieszyły się konkursy, dlatego też warto tę kampanię prowadzić i rozwijać.

SREBRO, BRĄZ i IV miejsce

Po Mistrzostwach Europy, które mogłyśmy zrealizować m.in. dzięki wsparciu Urzędu Marszałkowskiego, na Międzynarodowym Turnieju Zespołów Cheerleaders „Flimero” znowu stanęło na wysokości zadania.

W Turnieju pod honorowym Patronatem **Prezydenta Warszawy Hanny Gronkiewicz-Waltz** wzięły udział zespoły z: Norwegii, Polski, Rosji, Słowenii, Ukrainy, USA i Węgier. Wśród rywalizujących drużyn były zespoły z medalowych i finałowych miejsc Mistrzostw Europy. Nasze dziewczęta w kat. Pee Wee wywalczyły brąz. Srebrny medal przypadł „Flimero-Bis”, a miejsce IV „Flimero” - grupa senior. Mimo „najgorszego” miejsca czyli czwartej lokaty i pewnego niedosytu „Flimero” zatańczyło perfekcyjnie, pokonując aktualne Mi-

Pamiątkowe zdjęcie na zakończenie mistrzostw

strzynie Polski i ustępując miejsca zespołom zagranicznym, które brały udział w tegorocznym European Championship.

Po uroczystym zakończeniu Turnieju odbył się show, w którym startujące zespoły prezentowały swoje, inne niż ta-

Licealiada 2008

Ciąg dalszy ze strony 14

Dzięki korzystniejszemu bilansowi bramkowemu zagrały w meczu finałowym. Dziewczęta ambitnie walczyły o każdą piłkę, jednak nie sprostały zawodniczkom z LO Dynów. Zostały **v-ce mistrzyniami powiatu**. Osiągnięcia obydwu reprezentacji „Orkanówki” w Tyczynie są ogromnym sukcesem i stanowią powód do dumy dla nas wszystkich.

Serdecznie gratulujemy!!!

Siatkarki z Tyczyna ponownie mistrzyniami powiatu

Młode adeptki siatkówki z tyczyńskiego liceum odniosły swój kolejny sukces, pokonując wszystkie drużyny startujące w turnieju szkół ponadgimnazjalnych (Trzciana, LO Dynów, Sokołów, a w finale ZSZ Dynów) rezultatami 2:0 i zostały **mistrzyniami powiatu rzeszowskiego** drugi rok z rzędu. Dziewczęta świetnie zagrywały i wspaniale rozgrywały każdą piłkę, właściwie to w każdym elemencie gry były po prostu najlepsze.

Życząc sukcesów w dalszych rozgrywkach - teraz półfinał wojewódzki - trzymamy kciuki!

Naszą szkołę reprezentowały: **Agnieszka Wloch, Ewelina Stopyra, Aneta Filipek, Paulina Pietraszek, Joanna Szostecka,**

„Flimero” senior zajęło IV miejsce w turnieju

Srebrny medal dla „Flimero-Bis”

niec cheerleaders umiejętności. Flimero pokazało występ akrobatyczno-taneczny wywołując duże zaskoczenie i ogromny aplauz wśród uczestników turnieju i publiczności.

Jolanta Magda

Olga Placha, Karolina Klocek - wszystkie z klasy IIIb; **Mariola Buczyńska, Sylwia Kisala, Klaudia Moskwa** - klasa IIIc; **Agnieszka Józefczyk, Kinga Grobelny, Beata Siry** - klasa IIc.

Tydzień wcześniej - 13 listopada br. - siatkarze ZS Tyczyn wzięli udział w rywalizacji szkół naszego powiatu. „Trzynastka” tym razem okazała się dla nas pechowa i ten dzień nie należał do udanych dla naszych panów. Wygramyśmy z ZSZ Dynów, lecz w kolejnych meczach niestety nie udało się pokonać rywali. Ostatecznie uplasowaliśmy się na V miejscu w całym turnieju. Może za rok będzie lepiej!

Halina Kielich

SPRZEDAM/KUPIĘ DZIAŁKĘ - DOM

Sprzedam działkę pod zabudowę o pow. 10-12 arów częściowo uzbrojoną z możliwością przyłącza pozostałych mediów z działki sąsiedniej. Służebność drogi, równy teren, wymiarowa w ładnym miejscu. Budziwów.
(304/3) Tel. 661-214-794

Sprzedam działkę o pow. 73 arów na terenie Rzeszowa (Slocina).
(305/3) Tel. 504-268-089

Sprzedam działkę o pow. od 10-50 arów na terenie Matysówki.
(306/3) Tel. 504-268-089

Kupię działkę w Gminie Tyczyn w miarę blisko Rzeszowa, w zacisznym miejscu, z dala od osiedli. Poszukuję także działki budowlanej na terenie Budziwoja.
(307/1) Tel. 696-858-232

SZUKAM PRACY / DAM PRACĘ

Zaopiekuję się dzieckiem na terenie Tyczyna lub Budziwoja.
(116/3) Tel. 017 22-91-602

Podejmę pracę raz lub dwa razy w tygodniu w charakterze osoby, która posprząta dom lub umyje okna.
(117/3) Tel. 661-214-794

Poszukuję opiekunki do półrocznego chłopca. Budziwów.
(118/2) Tel. 017 23-02-103; 607-827-129

Podejmę się opieki nad starszą osobą w Budziwoju, 3-4 godz. dziennie (pomoc w prowadzeniu domu, robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie).
(119/2) Tel. 017 87-33-329; 691-376-056

Poszukuję opiekunki do 2-letniego dziecka w Rzeszowie.
(120/1) Tel. 664-593-494

Zainteresowani umieszczeniem oferty na naszych łamach, proszeni są o osobisty kontakt z redakcją - UM pok.26. Oferty „Szukam pracy”, „Dam pracę” i „Sprzedam/kupię działkę, dom” - w Gminie Tyczyn, są bezpłatne.

Nowo otwarty sklep wielobranżowy
„DOLORES”

Tyczyn, Rynek 21 Zaprasza!!!

Sprzedam 2-letnie łóżko piętrowe o wym. 90x210 cm, dwa materace i wsuwana szuflada.
Tel. 668-519-857

GŁOS TYCZYNA

- dwutygodnik. Redaguje Kolegium w składzie: Jerzy J. Fąfara - redaktor naczelny, Alicja Kustra, Marta Leniart, Zofia Matys, Barbara Samolewicz, Kazimierz Szczepański, Halina Złamaniec.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka

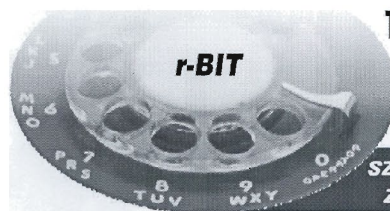
Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. 017 22-19-310, e-mail: glos@intertele.pl ; www.tyczyn.pl

Skład i łamanie: Pracownia Komputerowa Urzędu Miejskiego w Tyczynie. Druk: Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. 017 22-99-345 Wydawca zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca nie zamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich autorów a nie wydawcy.

ISSN 1231-4609

OGŁOSZENIA

Telefoniczna Informacja
Gospodarcza 94-34
Medyczna 94-39

szukasz informacji...
zadzwoń do „r-BIT-u”

Bar „U Wiktora”

organizuje:

- > przyjęcia weselne, > bankiety,
  - > spotkania towarzyskie,
  - > konferencje, imprezy okolicznościowe - do 120 osób
- Zapewniamy miłą i uprzejmą obsługę

Tel. 017 22-91-360

Sklep Wielobranżowy

CENTRUM SMAK

Kazimierz Myrda, ul. Kowalskiego 90, 36-021 Budziwów

Wyprzedaż obuwia letniego Sklep „Mewa 1”

Tyczyn, ul. Rynek 16 Tel. 017 22-91-362

Wielka wyprzedaż

* kosiarki, kosy * quady, skutery

* crossy, rowery

Sklep „Mewa 2”(obok stacji paliw)

Tyczyn, ul. Grunwaldzka 39a Tel. 017 22-91-444

Usługi koparko - ładowarką JCB

Tel. 017 23-02-403

Gabinet „Chmielodar”

Tyczyn, ul. Słowackiego 10

Poleca:

- * masaż klasyczny
- * masaż relaksacyjny
- * masaż stóp (refleksologia)
- * świecowanie uszu
- * artykuły zdrowotne

Informacje i rejestracja telefonicznie

pod nr tel. 511-525-625 lub 017 22-91-672

Zapraszam

Krzysztof Chmielowski

ciąg dalszy ze strony 2

Ołtarz stanowi część ściany kaplicy, został do niej domurowany, a więc problem wilgoci na przestrzeni czasów mocno go dotyczył. Wilgoć doprowadziła do całkowitego rozkładu cegieł wewnątrz murów i pojawienia się pleśni. Sole wysadziły cokół i spowodowały przebarwienia na gipsowych kitach.

Celem zabiegów konserwatorskich ołtarza było przywrócenie mu wyglądu z doby baroku. Wymagało to wielu skomplikowanych zabiegów odtwarzających brakujące uszkodzone elementy a następnie pokrycie rekonstrukcji warstwą stiuku na wzór zachowanego w wyższych partiach oryginału. Usunięto wadliwie wykonane kity gipsowe, w partiach dolnych pojawiające się na znacznej powierzchni. Skuto aż do cegieł rozległe, wtórne laty cementowe w strefie cokołowej. Wzmocniono i uzupełniono strukturę odsłoniętych cegieł. Następnie pokryto je nowym tynkiem, w którym pieczołowicie odtworzono skomplikowany układ gzymsów i plicin. Dół ołtarza do wysokości 1 m został zrekonstruowany w 100%.

Powierzchnię stiukowych rzeźb oczyszczono z brudu. Warstwę pozółkłego i zabrudzonego wosku, którym podczas poprzednich zabiegów konserwujących pokryto ołtarz, zmyto benzyną ekstrakcyjną. Trudnością zabiegów konserwatorskich w wypadku ołtarza była konieczność pokrycia całego cokołu i znacznej połaci powyżej niego, czasochłonną techniką stiuku - imitującą marmur. Technologia ta polega na łączeniu wielobarwnych mas stiukowych, będących mieszkanką gipsu z 5% roztworem kleju króliczego, barwionych na odpowiedni kolor suchymi pigmentami i naklejaniu ich na poprzednio przygotowane podłoże.

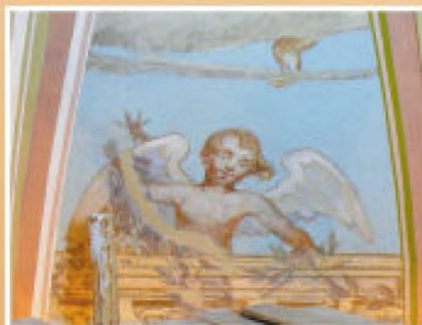
Konserwacja polichromii

W wyższych partiach ścian i na sklepieniu z czasem nastąpił całkowity rozkład spoiwa farb klejowych w wyniku osiadania wilgoci kondensacyjnej, powodującej także utwalenie zanieczyszczeń na powierzchni powłok malarskich.

Konserwacja polichromii zaczyna się zwykle od oczyszczenia powierzchni z kurzu i innych zanieczyszczeń. W przypadku kaplicy północnej oczy-

Kościół parafialny w Tyczynie

Konserwacja Kaplicy pw. Świętej Trójcy

Fragmenty polichromii przed

i po renowacji

szczenie powierzchni zostało wykonane przy pomocy miękkich pędzli z włosia, bez użycia jakichkolwiek metod mechanicznych, bardzo delikatnie, aby nie stracić spudrowanej warstwy malarskiej. Następnie zostały wykonane utrwalenia bardzo słabej pozostałości polichromii. W kolejnym etapie prac przeprowadzono badania stratygraficzne, odsłaniające pojedynczo i po kolei powłoki farb nawar-

stwione na ścianach, żeby dowiedzieć się jakie zabiegi wykonano poprzednio, ile było przemaalowań, jak wyglądały kolory na ścianach we wcześniejszych okresach czasu. W wyniku ustaleń komisji z udziałem przedstawicieli Urzędu Konserwatorskiego zdecydowano przywrócić kolorystykę secesyjną.

Działania dotyczące powłok malarskich poprzedzone były bardzo długimi pracochłonnymi i czasochłonnymi

zabiegami porządkującymi podłoże malowideł - tynk. W jego wątłej strukturze trzeba było wykonać nieskończoną ilość wzmocnień, uzupełnień i zabiegów estetyzujących powierzchnię. Rozległe pęknięcia tynków zostały założone kitami o odpowiednim, elastycznym wypełniaczu. Odspojone od podłoża tynki podklejono i zabezpieczono przed odpadaniem. Wykonano rekonstrukcje brakujących, lub mocno uszkodzonych motywów dekoracyjnych ornamentalnych i figuralnych metodą punktowania. Wykonanie tych wyjątkowo żmudnych prac zajęło rok, rekordowo krótki czas jak na tego typu pełną konserwację techniczną i estetyczną dotyczącą obiektu o tak wysokim stopniu nagromadzenia trudności.

Dane techniczne i ciekawostki

Powierzchnia kaplicy 250 m², pow. ołtarza ok. 60m². Czas konserwacji ok. 19 tys. godzin, koszt 73.640 zł.

Do rekonstrukcji ołtarza zużyto: 360 kg piasku, 80 kg białego cementu, 167 kg wapna gaszonego, 50 kg gipsu dentystrycznego. Ściany kaplicy wchłonęły 78 litrów farby, zużyto 100 sztuk pędzli.

W trakcie pracy spotkaliśmy się z dużą przychylnością parafian i ich duszpasterzy, za co pragniemy wszystkim bardzo serdecznie podziękować.

Zespół konserwatorów:

Wioleta Małska, Iza Juga, Małgorzata Kudlińska, Paulina Michalska, Małgorzata Czernik, mgr Przemysław Michalski, Wojciech Kudliński, Jan Hryniuk, Jakub Ataman pod kierunkiem konserwatora dzieł sztuki **mgr Magdaleny Frączek.**

Magdalena Frączek

Sklepienie i część ołtarza w kaplicy pw. Św. Trójcy po konserwacji